

NOIS I NOIES

IMMIGRANTS A

REFLEXIONS I PROPOSTES SOBRE
UNA REALITAT EMERGENT A BARCELONA

L'ESCOLA

L'escolarització de nois i noies de famílies recentment immigrades és un dels fets actuals més rellevants en la vida dels nostres centres escolars. El Consell Escolar Municipal (CEM) i els consells escolars de districte, conscients que un tractament rigorós d'aquesta qüestió per part de la comunitat educativa, de l'Administració i de la societat és fonamental per a trobar i proposar actuacions adients, va crear una comissió de treball formada per membres del mateix Consell Escolar Municipal i dels consells escolars de districte i representants del Consell Municipal de la Immigració i del Consell Municipal del Poble Gitano.

ESCOLARITZACIÓ DE LA POBLACIÓ IMMIGRADA ESTRANGERA

Encara que, comparat amb els països de l'entorn, la immigració a l'Estat espanyol —i més en concret a Catalunya i Barcelona— encara és petita, cal assenyalar que, en determinades àrees, districtes o zones on hi ha més concentració de població immigrada, comencen a produir-se situacions noves per a les quals la societat i les administracions, fonamentalment, han de crear condicions favorables i cercar possibles solucions.

A Barcelona ciutat, durant el curs 1998-1999, l'alumnat d'origen estranger va representar globalment l'1,83% del total de la població, i es preveu que aquest percentatge vagi creixent progressivament en els propers anys.

De la situació actual i tenint en compte les dades disponibles, es poden treure les conclusions que es presenten a continuació.

Al sector privat i concertat de l'ensenyament hi va la població immigrant amb més recursos econòmics i socials, sobretot la provinent de la Unió Europea, el Japó, etcètera. Aquest col·lectiu d'infants només sol generar problemes tècnics d'adaptació escolar.

D'altra banda, als barris on hi ha força concentració de població immigrada amb pocs recursos econòmics (Amèrica Central i del Sud, Àsia, nord d'Àfrica, etc.), és bastant comú que aquesta població s'incorpori a l'escola pública, la qual cosa pot generar diverses situacions que requereixin una actuació específica que caldrà considerar en cada cas.

Els centres públics es troben, a vegades, en situacions problemàtiques. D'una banda, no poden atendre aquesta població en les millors condicions i, de l'altra, es produeix un fenomen de concentració excessiva que pot ser perillós, quan la població escolar autòctona marxa o no accedeix a aquests centres en què va augmentant el percentatge d'escolars de fills i filles d'immigrants estrangers.

L'escola pública ha de tenir capacitat d'atendre tot l'alumnat que arriba de fora i ha de sentir-se orgullosa de fer-ho. Aquesta funció integradora i de cohesió social cal compartir-la amb la resta de centres finançats amb fons públics per tal de garantir una educació democràtica i plural per a tothom.

Els centres concertats, finançats amb diners públics, han d'assumir les mateixes responsabilitats envers la societat. L'Administració haurà de vetllar per tal d'evitar que escoles finançades amb fons públics puguin establir algun tipus de dificultats (o de selecció) a l'escolarització de col·lectius de població amb menys recursos econòmics o altres característiques. També

«L'escola pública ha de tenir capacitat d'atendre tot l'alumnat que arriba de fora i ha de sentir-se orgullosa de fer-ho»

procurarà garantir que totes les escoles siguin plurals, democràtiques i representatives del seu entorn.

Tots els centres han d'incorporar als seus projectes educatius els valors i les pràctiques de la integració educativa i social.

Les escoles amb un entorn social amb pocs recursos econòmics i amb una forta presència de població immigrada hauran de disposar de més recursos financers i humans per tal de poder portar a terme una acció educativa de qualitat.

L'acció d'acolliment i distribució de l'alumnat afectat per aquesta situació no pot ser abordada només en el moment de la preinscripció o la matriculació, sinó per mitjà de mecanismes estables que actuïn quan es produeixi l'escolarització real.

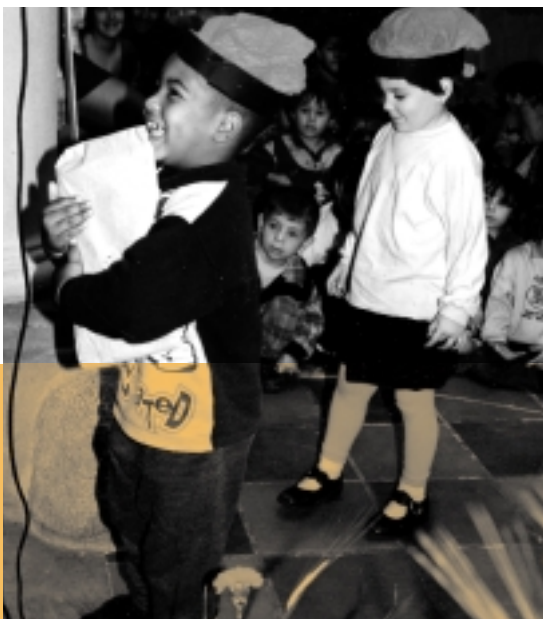
Les experiències positives de coordinació entre l'entorn i l'escola de les comissions socials de centre i de zona del districte de Nou Barris són elements que cal tenir en compte en l'elaboració de propostes de seguiment i acollida d'alumnat de procedència estrangera.

PERCENTATGE D'ALUMNES D'ORIGEN ESTRANGER RESPECTE AL TOTAL DE L'ALUMNAT A BARCELONA CIUTAT

ETAPA	
Infantil	852 (1,81%)
Primària	1.661 (2,24%)
ESO	1.018 (2,09%)
Batxillerat/BUP i COU	698 (1,57%)
FP	142 (0,83%)
CFGM	25 (0,77%)
CFGS	52 (0,67%)
Total	4.448 (1,83%)

ALUMNAT ESTRANGER MATRICULAT ALS CENTRES PÚBLICS I ALS CENTRES PRIVATS SEGONS TIPUS D'ENSENYAMENT A BARCELONA CIUTAT. CURS 1998-1999

ETAPA	SECTOR PÚBLIC	SECTOR PRIVAT
Infantil	63,7%	36,3%
Primària	72,2%	27,8%
ESO	74,9%	25,1%
Batxillerat/BUP	44,8%	55,2%
FP/GM/GS	33,8%	66,2%

PROPOSTES

Amb relació a l'arribada d'alumnat d'origen estranger

Establir la continuïtat de les comissions d'escolarització i de les subcomissions al llarg del curs per tal de poder tenir un coneixement exhaustiu de l'escolarització de la zona i fer les previsions i propostes d'actuació al llarg del curs. Fer el seguiment de les incidències de l'escolarització i fer front a l'absentisme.

Dur a terme un pla d'acolliment adreçat a les famílies novvingudes i assegurar assessorament als pares i mares per tal d'orientar-los en la tria del centre escolar.

Dotar les escoles amb alumnat d'origen estranger de professorat especialitzat i incrementar el nombre dels tallers d'adaptació escolar en funció de les necessitats. S'ha d'establir un acord institucional que faciliti la coordinació i les actuacions dels serveis socials.

Amb relació a l'escolarització i les oportunitats d'igualtat d'aquesta població escolar

Reconèixer formes autònomes i específiques d'organització escolar adaptades a cada situació i facilitar els recursos per tal d'aconseguir resultats satisfactoris per al conjunt de l'alumnat.

Iniciar el procés d'establiment de zones d'acció educativa reconeixent l'especificat de cadascuna.

Promoure la col·laboració de l'Administració amb els centres amb un entorn de població amb pocs recursos econòmics per mitjà de l'increment d'ajuts de menjador, material escolar, transport, etc, i establir mecanismes perquè l'alumnat d'incorporació tardana pugui gaudir d'aquests ajuts.

Amb relació als materials curriculars i la formació del professorat

Passar dels models monoculturals als interculturals mitjançant la preparació de cursos i d'activitats formatives dirigides al professorat, especialment de secundària, que tinguin en compte aquesta qüestió, i superar la visió etnocèntrica de la cultura actual.

Mantenir la formació permanent del professorat des d'una òptica multidisciplinària.

Amb relació a la participació i la realització d'experiències compartides

Introduir, dins el projecte educatiu d'escola, el concepte d'integració i d'escola plural com a valor educatiu bàsic.

Facilitar la incorporació de famílies d'alumnes immigrants en tasques de participació en les AMPA i en els consells escolars dels centres, i promoure campanyes i accions específiques en aquest sentit.

Amb relació a la dimensió ciutadana de la integració

Valorar positivament les experiències interculturals.

Difondre i defensar la multiculturalitat com a valor.

Crear espais de convivència dins i fora de l'escola sobre qüestions comunes a través d'una relació positiva i afectiva.

Facilitar cursos de català i de castellà a les famílies immigrades; especialment significativa pot ser la tasca que en aquest sentit fan i poden fer les escoles d'adults.

Propiciar un tractament rigorós i no alarmista en els mitjans de comunicació d'aquesta problemàtica.

Emmarcar el reconeixement cultural i el respecte a la diversitat dins el respecte als drets humans i els valors democràtics. ■

Comissió d'escolarització d'immigrants i minories

CEMBCN@eresmas.com